

Gabriela Matuszek

2014-01-30

Literaturoznawca, eseistka, krytyk literacki, tłumaczka literatury niemieckiej.

Ur. w 1953 r. w Jaworznie. Profesor tytularny na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Mieszka w Krakowie.

Zajmuje się literaturą przełomu XIX/XX wieku, literaturą współczesną, polsko-niemieckimi związkami kulturowymi, przekładem literackim.

Prowadziła wykłady o literaturze polskiej na uniwersytetach: w Berlinie (na Uniwersytecie Humboldtów w latach 1983-1987 jako lektor, potem kilkakrotnie jako Gastprofessor), Jenie, Kolonii, Lipsku, Moguncji/Germersheim, Wiedniu, Grenoble, Pradze. Była stypendystką zagranicznych fundacji naukowych i literackich (m.in. Deutsche Schillergesellschaft w Marbach oraz Literaturakademie w Ranis (Niemcy), International Writers and Translators Center of Rhodes (Grecja), Baltic Centre for Writers and Translators, Gotland (Szwecja).

Wielokrotnie kierowała polskimi i międzynarodowymi projektami literackimi i naukowymi, brała udział w kilkudziesięciu sympozjach i konferencjach, w 2004 roku zorganizowała w Krakowie festiwal literacki „Literatura wobec nowej rzeczywistości”.

Jest założycielką i kierownikiem Studium Literacko-Artystycznego UJ (pierwszej w Polsce Szkoły Pisarzy), działającego od 1994 roku na podstawie jej autorskiego programu.

Od 2005 była wiceprezesem, a od kwietnia 2008 roku jest prezesem krakowskiego oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

Odnaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2001). Otrzymała Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za książkę Stanisław Przybyszewski – pisarz nowoczesny (2009), oraz subwencję Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (2011).

Autorka ponad 100 prac naukowych i krytycznych publikowanych w prestiżowych czasopismach i tomach zbiorowych w Polsce, Niemczech, Austrii i Szwajcarii, a także książek wydawanych w Polsce i w Niemczech: "Der geniale Pole"? Niemcy o St. Przybyszewskim (Kraków 1993, 1996), "Der geniale Pole"? Stanisław Przybyszewski in Deutschland (Paderborn 1996, 2013), Naturalistyczne dramaty (Kraków 2001, 2008), Stanisław Przybyszewski – pisarz nowoczesny. Eseje i proza – próba monografii (Kraków 2008); Krisen und Neurosen – Das Werk Stanisław Przybyszewskis in der literarischen Moderne, przeł. D. Gass (Hamburg 2013).

Przygotowała do druku i opatrzyła obszernymi komentarzami dzieła St. Przybyszewskiego: Dzieci szatana (Kraków 1993), zbiór "Synagoga szatana" i inne eseje (przekład z języka niemieckiego; Kraków 1995), Poematy prozą (Kraków 2003). Pod jej redakcją ukazało się kilkanaście książek, m.in. tomy: Über Stanisław Przybyszewski. Rezensionen – Erinnerungen – Porträts – Studien (Paderborn 1995), Recepja literacka i proces literacki. Literarische Rezeption und literarischer Prozess (razem z G. Ritzem; Kraków 1999), Lektury Polonistyczne. Od realizmu do preekspresjonizmu (Kraków 2001), Literatura wobec nowej rzeczywistości (Kraków 2005), Postmosty. Polacy i Niemcy w nowej Europie. Tom poświęcony pamięci Henryka

**Magiczny
Kraków**

Bereski (Kraków 2006), Krynicky Jesienie Literackie (Kraków 2007), Fährmann grenzenlos. Deutsche und Polen im heutigen Europa. Zu Gedenken an Henryk Bereska (razem z B. Helbig-Mischewski, Olms-Verlag 2008).

Przełożyła (z języka niemieckiego) utwory Felixa Mitterera (Dzika kobieta), Dietera Kalki (Opowiadania), Henryka Bereski (Wiersze), a także takich autorów jak R. Bielefeldt, M. Biskupek, J.-F. Dwars, W. Kirsten, U. Nevermann, L. Mehenerg, A. Laudert, R. Erb, St. Przybyszewski, Y. Sauerier, L. Scherzer, H. Schirneck.

Pod jej redakcją ukazuje się „Seria Studium Literacko-Artystycznego UJ” oraz „Krakowska Biblioteka Stowarzyszenia Pisarzy Polskich” (red. z Wojciechem Ligęzą).